

17

57^e Jaargang

Donderdag 6 oktober 2022

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Davids overdenking in de nacht

‘Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken. Want Gij zijt mij een Hulp geweest, en in de schaduw Uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen’ (Psalm 63: 7-8)

De nacht is gevallen. Onder de donkere hemelkoepel met zijn ontelbare sterren ligt een opgejaagde vluchteling op zijn veldbed. Het is David. Golven van beproeving zijn over zijn levensschip heen geslagen. Immers, zijn eigen zoon Absalom is tegen hem in opstand gekomen en staat hem naar het leven. Het kan niet anders of deze zware omstandigheden hebben David herinnerd aan zijn oude schuld. Want het was vanwege de zonde met Bathséba en de zonde tegen Uriah, dat ‘het zwaard van zijn huis niet zou wijken’.

Wat doet David in deze nacht? We lezen het in vers 7: ‘Als ik Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwaken’. In de grondtaal staat dat er op een heel bijzondere manier. We zouden het zo kunnen weergeven: Als ik op enig moment Uwer gedenk op mijn legerstede, zo peins ik aanhoudend, voortdurend aan U in de nachtwaken. David krijgt zijn gedachten een moment gericht op God. En dat ene moment van denken aan God leidt ertoe dat hij urenlang blijft peinzen aan God. Letterlijk klinkt in dat woordje ‘peinzen’ mee: zachtjes spreken. Zo kan het nog zijn, geliefde lezer(es). Als in de nacht van tobben en zorgen de Heere uw aandacht gaat richten op Hem en Zijn Woord. Wat kan dan een enkel woord van Hem, een enkele gedachte aan Hem, leiden tot gezegende overdenking.

Waarom denkt David in deze donkere nacht? Daarover zegt vers 8 drie dingen.

[1] Allereerst overdenkt David *Gods hulp*: ‘Want Gij zijt mij een Hulp geweest’. Zijn levensjaren trekken aan hem voorbij. En David overdenkt in de nacht hoe God hem tot Hulp geweest is. In zijn jonge jaren toen hij de kudde van zijn vader weidde. In de tijd dat hij aan het hof van Saul was, en de koning hem naar het leven stond. In de periode daarna, toen hij als een veldhoen op de bergen moest vluchten voor Saul. Nadien toen hij – naar Gods belofte – koning mocht worden. God heeft hem geholpen. Ligt daar geen aanwijzing in voor u of jou, die in de nacht tobt over hoe het toch verder moet? Al was uw weg moeilijk, al was het pad soms bijna onbegaanbaar, heeft Hij niet geholpen? Is er – zelfs te midden van allerlei zorgen en moeiten – niet veel reden om met Samuël te belijden: ‘Tot hiertoe heeft ons de HEERE geholpen’? En ligt daar geen aanmoediging in om de Heere opnieuw om hulp te vragen?

[2] In de tweede plaats overdenkt David *Gods bescherming*. Hij spreekt namelijk over ‘de schaduw Uwer vleugelen’. Dat roept het beeld op van een moedervogel die, als het gevaar dreigt, haar vleugels uitbreidt en haar jongen naar zich toe roept. En de kuikens zoeken een veilige schuilplaats onder haar vleugels. Zó heeft de Heere David beschut en bewaard. Zó heeft David mogen schuilen in de donkere nacht vol gevaar.

[3] Maar in de slotwoorden van vers 8 ligt een nog diepere betekenis. Dat wordt duidelijk als we bedenken dat heel deze psalm doortrokken is van Davids verlangen naar Gods heiligdom. In dat heiligdom – in Davids tijd een tent die op Sions berg gespannen was – stond de ark, als teken van Gods sterkheid en eer. Op die ark lag het verzoendeksel met daarop twee cherubs afgebeeld die hun vleugels naar elkaar uitbreidden. En in de schaduw van die vleugels was de plaats waar eenmaal per jaar het verzoenende bloed drupte. Het bloed dat sprak van verzoening en reiniging. Het bloed dat heen wees naar het bloed van het Lam Dat de zonde der wereld zou wegdragen. Dát is de diepste betekenis van de ‘schaduw Uwer vleugelen’: het is de plaats waar alles spreekt van *Gods verzoening*.

Op zijn vlucht voor Absalom heeft David moeten inleven dat hij geen enkel recht had op deze plaats. Leest u 2 Samuël 15: 25-26 maar. Maar in de weg van het buigen brengt Gods Geest David nu als een rechteloze in de schaduw van Gods vleugelen. Op de plaats waar het bloed der verzoening drupt. Daar mag hij een ogenblik rusten. En daar wordt een lofzang geboren. Want David zegt: ‘In de schaduw Uwer vleugelen zal ik vrolijk zingen’.

Geliefde lezer(es): Nog is die schuilplaats geopend in de wonden van Christus. Met minder kan het niet. Het is groot als u in de nacht van strijd en zorgen uw gedachten gericht krijgt op God. Als één gedachte aan God u brengt tot het overdenken van Zijn woord en Zijn wegen. Als u mag belijden, dat de Heere u tot Hulp geweest is. Maar onmisbaar is het laatste van de tekst. Bid daarom met David in Psalm 17: ‘Verberg mij in de schaduw Uwer vleugelen’.

Ds. A.J.T. Ruis

Vliegangst

1 Koningen 18:1
EN het gebeur-
de na vele dagen,
dat het woord des
HEEREN geschied-
de tot Elia in het
derde jaar, zeggen-
de: Ga heen

Ik hoorde eens van een dominee dat hij tijdens zijn periode in Canada op familiebezoek naar Nederland ging. In zijn gemeente was er een vrouw die niet zonder genade was. En die vrouw wilde ook zo graag nog eens naar Nederland. Maar ze had vliegangst. Toen ze echter hoorde dat de dominee naar Nederland ging, boekte ze een plekje in datzelfde vliegtuig waarin hij zat. Want, zo zei ze, ik geloof dat de Heere nog werk voor de dominee heeft, dus dan zal dat vliegtuig niet neerstorten. We voelen wel aan wat hier verkeerd aan is. Maar zo gaat het nogal eens. Dat mensen soms zo kunnen steunen op dingen buiten het Woord om. Dat ze het heimelijk toch verwachten van een dominee of een bijzondere gebeurtenis. Maar wat als die persoon wegvalt? Is er dan nog dat vertrouwen? Laten we eens kijken hoe dat ging bij die weduwe die Elia in huis had.

De weduwe heeft nu een aantal jaar gegeten van het wonder en geleerd om zich aan het woord van de profeet vast te klampen. Ze heeft ervaren dat het Woord van de Heere waarachtig en betrouwbaar was. En zo heeft ze elke dag afhankelijk geleefd, uit de hand van de Heere.

En dat heeft betekenis voor het geestelijke leven. Dit namelijk, dat het geloof een belofte van de Heere nodig heeft om op te steunen. Zo was het ook bij die vrouw. Ze had de dood voor ogen. Nog één keer een kleine maaltijd bereiden en dan was het afgelopen. Maar toen schoof de Heere daar die belofte tussen. Het meel in de kruik zal niet verteerd worden en de olie in de fles zal niet ontbreken. En die belofte was haar steun.

En nu volgden er in het leven van die vrouw in feite twee perioden waarin ze op die belofte zou moeten blijven steunen. De eerste periode was toen Elia nog bij haar was. En de tweede periode brak aan toen Elia uit haar huis vertrok. Toen was die droogte nog niet afgelopen. Want er kwam pas regen toen Elia op de Karmel dat gebed had gebeden.

En nu was het in een bepaald opzicht voor die vrouw misschien wel wat

makkelijker om in die eerste periode te geloven dan in de tweede. Ze had diep ontzag voor deze man Gods. En dat ontzag werd alleen maar groter nadat haar gestorven kind door middel van Elia weer tot leven was gewekt. En nu geloofde ze dat Elia een God had. Zo waarachtig als de HEERE uw God lééft. Dat geloofde ze. En ze geloofde ook wel dat die God voor Zijn knecht zou zorgen. Nou dat zou betekenen dat zij mocht mee-eten. Was er voedsel voor Elia, dan was het er ook voor haar en haar kind. En ze dacht misschien wel net als die vrouw die in hetzelfde vliegtuig als die dominee wilde zitten. En zo gaat dat toch vaak? Het beginnende geloofsleven is zo wankel, zo onvast. En dat steunt nogal eens op allerlei dingen naast het Woord.

Maar nu ging Elia weg. En wat nu? Er viel nog altijd geen regen. En er groeide nog niks op het land. Nu moest ze leren geloven zonder aanwezigheid van Elia. En nu kwam de vraag heel persoonlijk tot haar. Wat heb jij nu aan dat Woord, heb jij nu genoeg aan die belofte?

Hoe is dat bij jou? Heb jij dat al geleerd? De Bijbel staat vol met beloften. Maar ze moeten persoonlijk beleefd worden. Daarom zegt David: Zeg Gij tot mijn ziel; Ik ben uw heil alleen? Genade leert dat vragen. Want je kunt zelf immers zomaar geen greep doen in dat Woord en allerlei beloften naar je toe trekken. Dat gebeurt wel. En zo houden veel mensen zich op de been. Die hebben altijd wel een belofte en die kunnen ook altijd wel geloven.

Maar Gods kinderen gaan leren dat het geloofsleven geen glijbaan is. Nee, het geloofsleven is een loopbaan. En een strijdperk. En daarom is het zo nodig dat de Heere in die strijd door Woord en Geest spreekt. En dat je je aan de Heere en aan Zijn Woord over mag geven. En dat je gaat ervaren dat de Heere is zoals Hij zegt dat Hij is.

Dat zien we ook bij de weduwe in Zarfath. De dood voor ogen. Maar ze geeft zich over. Niet aan Elia, maar aan het Woord van de God van Elia.

Een Evangelie met kleine lettertjes? (3)

Is er in onze gereformeerde gezindte een misleidende boodschap die veel mensen verlamt? Is er een prediking die het Evangelie verwoest door te stellen dat God verreweg de meeste mensen over Jezus, redding en verlossing laat horen met het doel om ze te verdoemen?

Dat is wat de hersteld hervormde predikant dr. G.A. van den Brink recent heeft aangegeven in een lezing. Kort nadat de inhoud van de lezing door de christelijke nieuwssite cvandaag in bredere kring bekend werd, kwam er kritiek op de visie van dr. Van den Brink. Inmiddels is er op genoemde nieuwssite een briefwisseling geweest tussen ds. A. Kort van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland te Krimpen aan den IJssel en dr. Van den Brink. Heeft dat nog wat opgeleverd aan nieuwe inzichten?

Benauwen

Juist in de tijd van deze briefwisseling werd ik getroffen door de volgende reactie van een jong-volwassene: "Ik ben zo bang om een verkeerd beeld van geloven te hebben. Bang omdat er zoveel meningen zijn, die zo verschillend zijn. Daarom raakt die discussie rond dr. Van den Brink mij ook zo. Waarom zoveel verwarring over wie God is, wat Zijn beloften waard zijn, hoe Hij werkt en wat geloven is?"

In dezelfde tijd van de briefwisseling voerde ik ook een aantal persoonlijke gesprekken met catechisanten, zoals ik doe aan het begin van een nieuw seizoen. Nee, in deze gesprekken kwam de lezing van dr. Van den Brink, of de daaropvolgende briefwisseling niet aan de orde. Waarover het wel ging? Over de vraag of ze graag naar de kerk gaan. Of over de vraag of ze ook persoonlijk uit de Bijbel lezen. Of, om maar niet meer te noemen, of ze ook wel eens ervaren dat de HEERE hen persoonlijk op het oog heeft als ze het Woord van God lezen, ernaar luisteren, of bidden.

Wat hebben die jongeren nu nodig? Wat hebben hun (groot)ouders nodig? Wat hebben wij allemaal nodig? In elk geval niet nóg meer verwarring en verdeeldheid. Want dat is er al meer dan genoeg. In de wereld. In de samenleving. In de politiek. In de kerk. En zeker dat laatste wekt echt niet het verlangen bij degenen die afhaken of dreigen af te haken om tóch te volharden in het zoeken van de HEERE.

Bestrijden

Nee, dat wil niet zeggen dat dwalingen of eenzijdigheden in de prediking niet moeten worden bestreden. Integendeel. Gods Woord roept daartoe heel klemmend op: "Beproeft de geesten, of zij uit God zijn. (1 Joh. 4:1)" En: "Ik bid u, broeders, neemt acht op degenen die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer die gij van ons geleerd hebt, en wijkt af van dezelve. (Rom. 16:17)" Wat een Bijbelse radicaliteit! Zijn we vandaag de dag misschien niet al te lauw en al te zoetsappig? Wat is er soms een onthutsende gelatenheid in plaats van een ontroerende gedrevenheid als het gaat om deze zaken.

De vraag is echter wel waar, wanneer en hoe vermeende dwalingen aan de kaak worden gesteld. Moeten we over de hoofden van jongeren heen andere kerken of dienaren van het Woord gaan beschuldigen? Zoeken we daarmee werkelijk het hart van jongeren -en ouderen- te raken, die ook met ons op reis zijn naar de eeuwigheid? Moeten we in publieke briefwisselingen allerlei persoonlijk getinte prikken willen uitdelen? Zoeken we zó elkaar in liefde te vermanen, op te scherpen en van de waarheid te overtuigen?

Bestrafen

"Predik het woord", schrijft Paulus aan Timotheüs in de tweede zendbrief aan zijn geestelijke zoon: "Houd aan tijdelijk, ontijdelijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer.

Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen; maar kittelachtig zijnde van gehoor, zullen zij zichzelf leraars opgaderen, naar hun eigen begeerlijkheden. (2 Tim. 4:2-3)" En wat mag dan kenmerkend zijn voor de prediking van dat Woord? In elk geval niet een Evangelie van een 'te moeten geloven', waarbij het 'maar niet te kunnen' geen handen en voeten krijgt. Maar ook geen Evangelie waar een 'niet te kunnen' alle nadruk krijgt en de klem van het 'te moeten geloven' ontbreekt.

Wat is het dan wel? Het was ds. P. van Zonneveld die op een ontmoetingsdag van Bewaar het Pand in 2000 sprak over *bliksemafleiders* in de prediking. Welke dat zijn? De bliksemafleider van de uitverkiezing, alsof onze verantwoordelijkheid daardoor wordt opgeheven. Maar ook is er de bliksemafleider van het automatisme: we hebben de belofte en daarom mogen we er niet aan twifelen.

Wat is het dus wel? Een prediking die zoekt in de spanning te zetten tussen te moeten en niet te kunnen. Te moeten sterven, maar niet te kunnen. Te moeten geloven, maar niet te kunnen. Avondmaal te moeten houden, maar niet te kunnen. En wat wordt dan het wonder, waar je zelf die spanning niet meer kunt oplossen? Dat er Eén is, die dat door Zijn Woord en Geest wél kan. En Die het ook doen wil.

Dat wordt een Evangelie met alleen maar hoofdletters: HIJ doet wonderen, HIJ alleen.

Ds. W.L. van der Staaij

Jeremiah Burroughs-8

Bekering

Bekering is nodig. Want we lezen in Rom. 1:18 dat de toorn Gods wordt geopenbaard over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden. Zegt uw geweten u niet dat er bij u goddeloosheid en ongerechtigheid is? Als u zich niet bekeert zal Gods toorn u treffen. Luister naar de Heere. U weet wat uw plicht is en u gaat toch tegen uw geweten in. Als u dat doet houdt u de waarheid in ongerechtigheid ten onder en de toorn Gods wordt geopenbaard van de hemel tegen u.

Vloekers

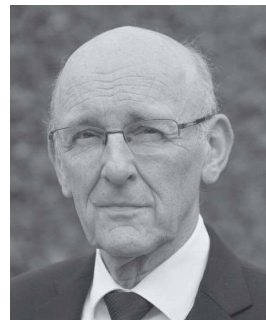
We lezen in Jeremia 23:10 'Want het land is vol overspelers, want het land treurt vanwege vloeken. (Eng. Vertaling). In Zach. 5:3 gaat het over het stelen en over het vloeken. 'Toen zeide Hij tot mij: Dit is de vloek die uitgaan zal over het ganse land, want een iegelijk die vloekt (Eng. vertaling) zal vanhier volgens denzelven vloek uitgeroeid worden.' Een grote vliegende rol gaat uit over het ganse land om eenieder die steelt en eenieder die vloekt uit te roeien. In Ezechiël 20:13 gaat het over de zonde van het schenden van de sabbat. De sabbat werd ontheiligd, waardoor Gods grimmigheid zou worden uitgesproken. Als u doorgaat met deze zonde, zal de toorn van God u ook treffen. Breek met dit kwaad. Verneder u voor de Heere. "Als Josia een woord als dit gehoord had, zou zijn hart zeker week geworden zijn."

Onreinheid

Burroughs noemt ook de zonde van de onreinheid. Hij noemt het woord tegen deze zonde vreselijker dan het woord dat aan Josia werd voorgelezen. We lezen in Spreuken 22:14 'De mond der vreemde vrouwen is een diepe gracht, op welke de HEERE vergramd is, zal daarin vallen.' De man op wie de Heere vergramd is, zal in de gracht van de hoer vallen. Deze tekst heeft kracht om u te vernederen en om u zalig te maken. Ga door met uw zondige wegen of breek met de zonde. De Heere paste het wetboek dat aan Josia werd voorgelezen toe, Hij passe ook deze tekst toe opdat u voor de Heere mag neervallen en voor het Woord mag beven. De Heere zal alle onrechtvaardigen oordelen. Werpt u soms tegen dat u niet openlijk u schuldig hebt gemaakt aan onreinheid? In Romeinen 8:13 staat 'Want indien gij naar het vlees leeft, zo zult gij sterven.' "Als u een gelukkig leven alleen maar zoekt in de verzorging en bevrediging van het vlees, ook al is het niet in een goddeloos leven, zult u sterven."

Waarschuwing

Misschien werd Deuteronomium 29:19-20 wel aan Josia voorgelezen. 'En het geschiede als hij de woorden dezes vloeks hoort, dat hij zichzelf zegent in zijn hart, zeggende: Ik zal vrede hebben, wanneer

ik schoon naar mijns harten goeddunken zal wandelen, om de dronkene te doen tot de dorstige. De HEERE zal hem niet willen vergeven, maar alsdan zal des HEEREN toorn en ijver roken over dezelve man, en al de vloek die in dit boek geschreven is, zal op hem liggen; en de HEERE zal zijn naam van onder de hemel uitdelgen.' De Heere zegene deze woorden opdat u met een week hart naar huis zou gaan, u verootmoedigt voor de Heere en breekt met de zonde.

Week hart

Een week hart kan ook een bedroefd en verbroken hart genoemd worden. Of een vlezen hart. David was een man met een zeer week en teder hart. Een week hart is niet hetzelfde als een zachtmoedig karakter. Een zacht voorwerp geeft gemakkelijk mee als het wordt aangeraakt. Een hard voorwerp doet dat niet. Wol geeft mee als je het aanraakt, maar een steen niet. "Een hart dat buigt onder God is een week en teer hart, en het hart dat zich tegen God verzet is een hard hart." Een week hart uit zich in een geweten dat zich gemakkelijk onderwerpt en in een wil die buigt voor Gods Woord. Ook de genegenheden onderwerpen zich aan het Woord van God. Een week hart wil geen aanstoot geven aan anderen. Een week hart is gevoelig voor Gods ongenoegen. Een week hart walgt van zichzelf voor de HEERE. Een week hart zou bezwijken als de Heere niet zou steunen en sterken. Een week hart smelt onder Gods goedheid. Een week hart is zeer gevoelig voor de ellende van een ander. Harde harten zien niet naar anderen om. Een week hart is juist gevoelig. Burroughs schrijft ook dat een week hart niet veel lawaai maakt, maar in stilte buigt voor God.

Afdruk

In was kun je gemakkelijk iets afdrukken met een stempel. Op een steen niet. Een week hart luistert naar de Heere. Een week hart laat zich gieten in de gietvorm van Gods Woord. "Zo is het gesteld met een week en teer hart. Een zondaar die lange tijd in deze en zulke zondige en goddeloze wegen gewandeld heeft, komt onder Gods Woord, en de hitte daarvan bewerkt hem zo dat ze zijn hart doet smelten. Dan komt Gods Geest, Die het hart van deze oude zondaar neemt en het in de mal van het Woord giet en hem zo tot een vat ter ere maakt." Onderzoekt uzelf of u een week hart hebt aan de hand van de zaken die beschreven zijn.

Ds. A. van Heteren

Lezen in de brief aan de Hebreeënen (37)

Dit keer zijn we toegekomen aan Hebreeënen 12: 12-17. Zojuist heeft de apostel de Hebreeënen vermaand omdat ze de strijd van het geloof niet dapper en krachtig genoeg voeren. Ze hebben nog niet ten bloede toe gestreden. Al te weinig beseffen ze dat bij de 'voorrechten' van het kindschap ook de kastijding, de tuchtiging behoort. Het is zelfs een kenmerk van het echt kind-van-God zijn. Wie de beoefening daarvan doorstaan, zullen "een vreedzame vrucht der gerechtigheid" ontvangen. Het staat allemaal in het teken van de actieve strijd tegen de zonde [12: 1].

"Daarom..." Zo begint in vers 12 het volgende gedeelte. Het is een praktische toepassing die nu volgt. Want de strijd tegen de vijanden, waaronder dus vooral de zonde, is geen zaak van loze ideeën of woorden alleen, maar van een daadwerkelijke inzet. De apostel volstaat in zijn brief niet met vrijblijvende beschouwingen, maar: God roept ons, broeders, tot de **dáád**! In de praktijk zal het moeten blijken. Ik tel in dit gedeelte wel een vijftal concrete aansporingen.

1. De schrijver grijpt weer even terug naar het beeld van de wedloop, als hij oproept om de trage handen op te heffen en de slappe knieën te strekken [12]. De loper heeft deze ledematen immers ontvangen om ze effectief te gebruiken. Om de finish te halen heeft de sportman sterke handen en krachtige benen nodig in de strijd. Door de inspanning kunnen er op enig moment wel knikkende knieën en trillende handen zijn, maar hij moet zich beijveren dat deze genezen [13]. Ter zake is wat Calvijn bij deze woorden schrijft: "Door deze woorden leert hij ons niet alleen Gods kwellingen moedig te dragen, maar hij vermaant ons ook dat wij niet traag of slaperig zijn in het volbrengen van onze roeping. Want wij ervaren al te zeer dat de vrees voor kruis en lijden ons beletten om de Heere te dienen zoals het hoort. (...) Sommigen zouden wel willen strijden voor de eer van God, maar omdat er gevaar dreigt dat hun daardoor veel moeite bereid wordt, zo blijven ze met de armen over elkaar lijdelijk staan."
2. Een volgende aansporing betreft het najagen van vrede met allen [14a]. Een krachtige opdracht! Najagen, dat is zoals een jager zich helemaal concentreert op het wild dat hij schieten wil. Zo moeten de Hebreeënen alles op alles zetten om met allen in vrede te leven. Deze opdracht lezen we op meer plaatsen in de Bijbel. "Wijk af van het kwaad en doe het goede. Zoek de vrede en jaag die na", aldus Psalm 34. Het zoeken van vrede is ook een bekende oproep in de vermaningen van Paulus: "Zo laat ons dan najagen hetgeen tot de vrede en tot de stichting onder elkander dient" [Rom. 14: 19]. En is vrede stichten ook niet een opdracht van de Heere Jezus Zelf? "Zalig zijn de vreedzamen..." [Matth. 5: 9].
3. De oproep tot vrede staat echter niet op zichzelf. Ze geldt ook niet ten koste van alles. De schrijver vervolgt: "... en de heiligmaking, zonder welke nie-

mand de Heere zal zien" [14b]. De heiliging – dat is wanneer het hart en leven van een zondig mens door Gods genade zodanig is veranderd dat het aan de Heere en Zijn dienst is toegewijd. "Neem mijn leven, laat het Heer' toegewijd zijn aan Uw eer." Hoe zal het kunnen? De bron ligt in een Ander: "Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden" [13: 12]. De Heere Jezus moest buiten de heilige stad lijden en sterven, om voor de Zijnen heiligheid te verwerven. De heiligmaking is enerzijds genadegave, verworven door de Borg, anderzijds dure plicht. Van het hoogste belang. Want zonder heiliging zal geen zondaar ooit God aanschouwen.

4. Nog een ernstige vermaning: "Zie toe dat u niet verachtet van de genade van God." [15]. Het gevaar van verslapping en inzinking ligt voor Gods kinderen voortdurend op de loer. Hoe? Wanneer als een giftige plant in het hart "een wortel van bitterheid opwaarts spruit." Het gevolg: verontreiniging van je binnenste, en daardoor het verlies van de gevoelige gemeenschap met de Heere. Dat is dus het tegendeel van heiligmaking. Niemand van Gods kinderen is er te goed voor. Hoe nodig is het om behoedzaam en gewetensvol voor Gods aangezicht te leven. Om de zonde te haten en te ontvluchten, blijkend in "de ernstige en heilige oefening van een goede consciëntie en van goede werken" [DL, 5/10].
5. De apostel eindigt deze reeks aansporingen met te herinneren aan de weg van Ezau. Een afschrikwekkend voorbeeld. Deze oudste zoon van de aartsvader Izak wordt hier getypeerd als een hoereerder en onheilige. Het tegenbeeld dus van wat een ware christen dient te zijn. Ezau liet zijn verachting voor de zegen van de Heere blijken daarin dat hij "om een spijsje het recht van zijn eerstgeboorte weggaf" [16]. Zo toonde hij zijn minachting voor het heilige, en koos hij voor een leven van ontucht en goddeloosheid. Aangrijpend is wat er nu op volgt [17]. Toen Ezau alsnog de zegen van zijn vader wilde ontvangen, ontving hij deze niet meer. De Heere verwierp hem, omdat hij de Heere en Zijn dienst verworpen had. Zelfs tranen en woorden van berouw hielpen hem niet meer. Een spiegel voor de Hebreeënen. En niet minder voor u en mij.

Het onderwijs van deze handvol vermaningen laat zich samenvatten. Wie meent te staan, zie toe dat hij of zij niet valle...

Ds. J.M.J. Kieviet

DE BRIEF AAN DIOGNETUS (5)

Pareltje

Een van de pareltjes uit de vroege kerkgeschiedenis is de brief aan Diognetus. Deze brief is ergens tussen 150 en 250 geschreven aan Diognetus, een man van heidense afkomst die in het christelijk geloof geïnteresseerd geraakt is. Al enkele keren hebben we in deze brief gelezen.

In het eerste deel (hoofdstuk 2-4) legde de schrijver uit, wat het verschil is tussen het christelijk geloof en andere godsdiensten in die tijd. Dat is nog steeds een belangrijk punt van aandacht. Voor niet-christenen, maar ook voor onze eigen jonge mensen. Waarin bestaat het unieke van het christelijk geloof?

In het tweede deel (hoofdstuk 5-6) heeft de auteur geschreven over het leven van de christenen. Gods kinderen zijn wel in deze wereld, maar niet van deze wereld. En ze vormen – zo zagen we vorige keer – als het ware de ziel van deze wereld. De kurken waarop deze wereld drijft.

Uit de hemel

Inmiddels zijn we aangekomen bij het derde deel van de brief aan Diognetus. Daarin wordt geschreven over de komst van Christus in deze wereld. Hoe heeft die komst plaatsgevonden? En – een vraag die vroegchristelijke schrijvers heel vaak moesten beantwoorden – waarom pas ‘zo laat’?

De schrijver aan Diognetus legt er eerst de nadruk op, dat het christelijk geloof vanuit de hemel geopenbaard is: ‘Wat hun in handen werd gegeven (het christelijk geloof), is niet iets dat zijn oorsprong heeft op de aarde... Maar waarachtig, de almachtige God Zelf, Die alles heeft geschapen en Die onzichtbaar is, Hijzelf heeft vanuit de hemel de waarheid en het heilige en onpeil-

bare Woord bij de mensen gevestigd en in hun harten geplant’. Het christelijk geloof is dus geen menselijk bedenkfel. Het is een openbaringsgodsdienst.

Schepping

Vervolgens maakt de schrijver duidelijk, dat God Zijn Zoon naar deze wereld gezonden heeft. In een lange zin die de kenmerken heeft van een gedicht, legt hij uit, dat Christus, voordat Hij naar de aarde gezonden werd, als Zoon van God ook bij de schepping betrokken was:

*‘Maar de Kunstenaar Zelf en de Maker van het heelal,
Door Wie Hij de hemelen heeft geschapen,
Door Wie Hij de zee binnen haar eigen grenzen ingesloten heeft,
Wiens geheimenissen alle hemellichamen trouw bewaren,
Van Wie de zon de regels kreeg om in acht te nemen bij zijn omloop door de dag,
Aan Wiens gebod de maan gehoor geeft om te schijnen in de nacht,
Wie de sterren gehoorzamen wanneer zij de maan volgen op haar reis,
Door Wie alles geordend en vastgelegd is en zijn plaats in het geheel gekregen heeft,
De hemel en wat in de hemel is,
De aarde en wat op de aarde is,
De zee en wat in de zee is,
Vuur, lucht, onderwereld,
Wat in de hoogte is en wat in de diepte is,
En wat zich tussen die twee bevindt –
Hem heeft Hij naar de mensen gezonden’.*

Kortom: de Zoon, door Wie alle dingen geworden zijn, komt naar deze wereld. Om Zijn zaligmakend onderwijs te gaan geven aan verloren mensenkinderen.

Overtuigend

Vervolgens maakt de schrijver dui-

delijk dat Christus Zijn onderwijs op een heel bijzondere wijze geeft. Niet dwingend, maar wel overtuigend en harten inwinnend. *‘God zond Hem als Iemand Die overtuigt, en niet dwingt. Want geweld is er niet bij God’.*

Onwillekeurig denken we aan wat prof. Wisse vele eeuwen later geschreven heeft: ‘Als de Heere de zondaar gaat ontdekken en bekend gaat maken aan Gods majesteitelijke heiligheid; tevens aan des zondaars diepe walgelijkheid en verdoemelijkheid; dan moet gij niet menen, dat dit op zichzelf de zondaar aangenaam is. Nee, hij is daartegen. Hij zal tegenstand en vijandschap hiertegen gaan openbaren. En alzo moet die tegenstand door de Koning Christus gebroken worden. De zondaar moet geveld. Zijn zonde- en doodstaat brengt mee, dat hij de wapens zal beginnen op te nemen tegen dit ontdekkende werk van Gods Geest en die wapens moeten hem uit de handen geslagen worden. Dit doet Christus als Koning echter op zeer koninklijke waardige wijze. Hij zal namelijk de zondaar zoetelijk gaan ombuigen. Wel met macht, dus onwederstandelijk. Maar tevens overredend en inwilligend’ (Wisse, De drie ambten van Christus).

Ter afsluiting een vraag: Hebben we dit overtuigende en overtuigende werk, dat in de hand van Christus ligt (Thomas Shepard), al onmisbaar nodig gekregen?

Ds. A.J.T. Ruis

VOOR U GELEZEN

*De wonderen des Allerhoogsten 5***Ondergang van de Armada**

In de 80-jarige oorlog tegen Spanje (1568-1648) zijn er veel wonderen gebeurd. Wonderen die de Heere heeft gedaan tot verlossing van ons land. In deze bijdrage willen we stilstaan bij de ondergang van de Armada. Deze Armada werd beschouwd als een onoverwinnelijke Spaanse vloot.

Wat vooraf ging

Prins Willem van Oranje had door het veroveren van Middelburg in 1574 de macht over Walcheren en de andere Zeeuwse eilanden gekregen. Aan de koning van Spanje was bericht dat hij alleen de 'opstandelingen' kon overwinnen door een krachtige vloot samen te stellen. Er werd een vloot gevormd van 200 schepen met een bemanning van 15.000 soldaten om naar Nederland te gaan. Alles werd in gereedheid gebracht om uit te varen. Ook de admiraal van de vloot was al op het schip. Op 16 september 1574 stierf de admiraal plotseling aan de pest met nog 6 à 7000 mensen. De koning van Spanje vond het toen niet verstandig om de vloot uit te laten varen zonder deze bekwame admiraal. "Zo zijn door de slaande engel van de Heere, evenals in Jesaja 37, het hoogmoedige voornemen van de vijand, zijn grote macht en listige achitofelsraad in rook opgegaan, tot grote vreugde van onze vadersen."

De 'onoverwinnelijke' Armada

De Armada was een vloot die bestond uit 145 of 150 schepen. Daaronder waren er 110 zo groot als kastelen. Veel edellieden en hooggeplaatsten bevonden zich op de schepen. In 1588 was deze grote vloot uitgevaren. Er waren 20.000 ervaren en wrede soldaten op die vloot die bedreven waren in het verwoesten van landen en steden en in het martelen, plunderen en beroven van burgers. Er waren 10.000 matrozen op de schepen. Bovendien waren er ook nog andere oorlogsschepen beschikbaar om ruiters en voetvolk in te schepen (40.000 man). In Engeland en Nederland werden vast- en bededagen gehouden om Gods toorn af te weren.

Ondergang van de Armada

De 'onoverwinnelijke' Armada zeilde 29 mei 1588 uit. De Heere verwekte een storm zodat de Armada de haven van een stad in het noordwesten van Spanje moest binnenvaren. Pas op 22 juli kon de vloot weer uitvaren. Op 30 juli werd de meest zuidelijke punt van Engeland bereikt. De Engelsen vielen de vloot aan. Groot was de moed van de Engelsen en groot was de vrees van de Spanjaarden. De Armada ging verder naar de Noordzee. De Heere zond weer een storm die twee of drie dagen duurde. Daardoor verging een groot deel van de Spaanse vloot. Bovendien werden de schepen van de Hollandse kusten weggeblazen door de storm en kwamen weer voor de Engelse kust terecht. De andere schepen die zich

bij de Armada zouden aansluiten vanuit Duinkerken konden dit niet omdat de Zeeuwse en Hollandse schepen dit verhinderden. De Armada ging toen om Schotland heen teneinde terug te keren naar Spanje. Opnieuw zond de Heere een storm. Veel schepen vergingen en ongeveer 10.000 opvarenden kwamen om. Zodoende kwam er maar een heel klein gedeelte van de 'onoverwinnelijke' Armada terug in Spanje. De Heere had wonderen van verlossing gedaan.

Rouw in Spanje

In bijna elke familie was er rouw vanwege het omkomen van geliefden en dierbaren. Van de Velde vergelijkt dit met de rouw in Egypte na de dood van de eerstgeborenen. Er was een algemene droefheid in Spanje. De HEERE had grote dingen gedaan door de machtige vijanden te overwinnen. De vijanden dachten onoverwinnelijk te zijn, maar de HEERE betoonde Zijn almacht door over hen te triomferen.

Rome

In Rome ging het valse gerucht dat de Spanjaarden Engeland overweldigd hadden. Enkele Spanjaarden waren in het huis van een kardinaal en wezen op de kaart van Engeland de plaats aan waar dit gebeurd zou zijn. Toen kwam een Italiaan de kamer binnen en verscheurde de kaart van Engeland en zei: "Zo is het met uw ooglogsvloot gegaan. God heeft ze door Zijn winden en stormen verscheurd, vernield en omgebracht." In alle kerken van Nederland werden dankdiensten gehouden. Ook in Engeland gebeurde dit. De koningin van Engeland hield een rede voor het volk waarin zij probeerde het volk te laten begrijpen dat geen menselijke macht iets tegen de Heere vermag.

Gedenkpenningen

"In Zeeland werden koperen en zilveren penningen geslagen met het wapen van Zeeland en het opschrift: 'Soli Deo Gloria', dat is 'Gode zij alleen de eer', op de ene zijde. En op de andere zijde enkele grote schepen met deze woorden: 'Classis Hispanica' (=Spaanse vloot-vH), en in het rond: 'Venit, ivit, fuit, dat is: 'Zij is gekomen, gegaan, geweest'." Op andere gedenkpenningen werd een schip afgebeeld dat vluchtte en op de andere zijde mensen die God op hun knieën dankten voor de wonderlijke verlossing door Hem bewerkt. Op deze wijze werd beleden dat de Heere tegen de vijanden gestreden had, Hij had de Armada verslagen en had Zijn almacht, goedheid en grootsheid getoond.

*N.a.v. Abraham van de Velde,
de wonderen des Allerhoogsten.*

Het huwelijk (1 Korinthe 7)

Ik heb enkele vragen over de inhoud van 1 Korinthe 7. De vraagsteller ziet dat de predikant van zijn gemeente aan jonge mensen huwelijks catechese geeft en dat vindt hij mooi en nodig. Vroeger hadden we dat niet, verzuchtte hij. En hoewel er mooie christelijke boeken over het huwelijk en allerlei vragen daaromheen zijn geschreven werd ik toch gevraagd om naar aanleiding van 1 Korinthe 7 enige vragen te beantwoorden.

De vragen luiden als volgt: Is een man verplicht om een vrouw te zoeken? Wat betekent het dat de Heere aan iedere man zijn vrouw als met Zijn hand toebrengt? Moet de man er dan niet op uit om een levensgezel te zoeken? En is elk huwelijk door God gewild? Is het voor een ambtsdrager een pré als hij getrouwd is, of is het zelfs een must? Of ontraadt de apostel ambtsdragers juist om te trouwen en te leven zoals hijzelf leefde, namelijk ongehuwd? En wat betekent het 'branden' in 1 Kor. 7:9?

Het is goed deze dingen met elkaar te overdenken. Het is al met al heel wat, maar we zullen er een begin mee maken en deze en de volgende keer proberen iets van te zeggen.

Laten we ons uitgangspunt nemen in die uitroep, die wens van de apostel Paulus in vers 7: "Ik wilde dat alle mensen waren, gelijk als ik zelf ben". Het is niet vreemd of hautain van Paulus om dit te stellen. Hij is tevreden in zijn lot en aangaande Gods wil in zijn leven. Die gelovige overgave aan Gods wil gunt hij een ander ook. Paulus weet zich tot een bepaalde taak door de Heere geroepen. Die roeping is nu zijn levensdoel en levensinhoud geworden. De vervulling van die roeping brengt een bewogen, een reizend, een ongeregeld leven met zich mee, waarin hij zich geremd en belemmerd zou gevoelen als hij vrouw en kinderen te verzorgen had.

Maar de Heere heeft voor een ander van Zijn knechten en kinderen weer een andere roeping weggelegd. En nu gaat het erom dat een ieder zich in zijn eigen roeping ten aanzien van het koninkrijk van God, zich zo onderworpen aan de Heere mag weten, als Paulus dat mag kennen. Vandaar dat we in vers 20 lezen: "Een ieder blijve in die beroeping, waar hij in geroepen is". En dat herhaalt hij in vers 24: "Een ieder, waarin hij geroepen is, broeders, die blijve daarin bij God". Nog eens, voor alle duidelijkheid, het gaat Paulus dus om die roeping waarmee de Heere tot al de Zijnen komt ten aanzien van het Koninkrijk van God en het dienen van Hem.

Trouw zijn en blijven aan Gods Woord en heilige wil, dat moet het leven zijn van allen die de Heere vrezen. Wie daaraan leert vast houden, zal van alle andere dingen, hoe belangrijk die op zichzelf ook zijn, toch de betrekkelijkheid inzien. Zoek eerst het Koninkrijk van God!

Zo komt de apostel op hetgeen hij schrijft in de verzen 29 tot en met 31. Ben je getrouwd, laat er

dan het besef zijn dat het huwelijk maar tijdelijk is. Dat bewaart voor bezitterigheid en een angstvallig vasthouden aan de dingen die je hebt. De tijd die je leeft is maar kort en de gedaante van deze wereld gaat voorbij. Niemand mag zijn huwelijk, zijn gezin, zijn werk verwaarlozen, maar ga er niet in op als het één en al. Blijf trouw aan de roeping ten aanzien van Gods koninkrijk.

Het valt voor ambtsdragers niet mee, om na en naast hun gewone werk en de aandacht die vrouw en kinderen vragen, zich altijd geheel en al te geven aan hun ambtelijke roeping. Dat kan spanningen oproepen. Enerzijds moet de man niet zo in zijn ambtelijke werk opgaan, alsof alles in de kerk van hem afhangt, anderzijds moeten de gezinsleden ook leren dat de Heere zelfverloochening vraagt. En wat Hij vraagt wil Hij ook geven!

Mag die geest van overgave aan de Heere en het eens zijn met de weg die God in uw leven gaat ook in ons gevonden worden? Ons hart is van nature tegen zelfverloochening en opoffering. We hebben de Geest van Christus zo nodig, Die ons al deze dingen leert. Die bekwaamt ook tot de roeping, zoals we dat bij Paulus zien! Die had als man geen behoefte aan de omgang met een vrouw. Dat is een gave geweest, de gave der onthouding, waardoor de Heere hem in staat stelde zijn leven te verteren in de dienst des Heeren. Maar daarmee wil Paulus niet zeggen dat nu iedere ambtsdrager en zendeling en evangelist en werker in Gods Koninkrijk nu maar ongetrouwd moet blijven. Ik zelf zou niet weten hoe ik mijn werk moest doen, als niet mijn vrouw mij in alles steunde en het werk als het ware mogelijk maakte. Het is goed de vrouw aan je zijde te mogen ervaren, zoals God haar ook bedoeld heeft: als een "hulpe tegenover" haar man! En de man tegenover zijn vrouw!

wordt vervolgd

Ds. K. Hoefnagel

Werken waar liefde woont

Kom kennismaken met het werk in de zorg en ga **speeddaten** met onze collega's! We geven je graag een inkijkje in ons werk en gaan met je in gesprek over de talloze mogelijkheden die er bij ons zijn.

Werk je op dit moment in een heel andere sector of ben je al een tijdje uit de zorg? Ook dan ben je van harte welkom!

Meld je nu aan voor een speeddate:

cedrah.nl/speeddate

Maak kennis met de zorg en kom speeddaten!

Beth-San Moerkapelle	4 okt.	09.00 - 12.30 uur
Uitzicht Vlaardingen	6 okt.	13.30 - 16.00 uur
Amandelhof Capelle a/d IJssel	18 okt.	09.00 - 12.30 uur
Nebo Zwijndrecht	20 okt.	09.00 - 12.30 uur
Rehoboth en Hebron* Goes	1 nov.	09.00 - 12.30 uur
Eben-Haëzer Middelburg	1 nov.	13.30 - 16.00 uur

* Let op: de speeddate voor Hebron (Nieuwerkerk) vindt dus plaats bij Rehoboth in Goes!

Cedrah
Wonen • Zorg • Diensten

BOEKPRESENTATIE DV 18 NOVEMBER 2022

Wat betekent het Schriftgezag? Waarom zou je nog naar de kerk gaan als je thuis ook kerkdiensten kunt volgen? Waartoe dient het zoeken naar kerkelijke eenheid? Deze en andere vragen komen aan de orde in "Uw gunst, Uw trouw, Uw Woord", een nieuw boek waaraan meerdere predikanten uit onze kerken hebben meegewerkt en een uitwerking is van een idee wat op een bestuursvergadering van Bewaar het Pand is geopperd.

Op DV vrijdagavond 18 november zal dit boek door uitgeverij Den Hertog worden gepresenteerd in een zaal van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Barendrecht, Voordijk 252. Rond deze presentatie is er een bijeenkomst met als thema "Trouw aan Schrift en belijdenis", aanvang 20.00 uur.

Iedereen is van harte welkom! Dat geldt in het bijzonder belijdeniscatechisanten en/of jong-belijdende leden. Juist hen willen we immers met dit boek toerusten en bemoedigen om in een veranderende kerk en samenleving houvast te zoeken in de onuitputtelijke bron van Gods Woord.

Ds. J.M.J. Kieviet en ds. A.J.T. Ruis hopen deze avond kort stil te staan bij de vraag wat de Bijbel zegt over Gods trouw en wat het trouw-zijn aan Schrift en belijdenis inhoudt.

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 20 oktober 2022. Kopij graag binnen donderdag 6 oktober 2022.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl AvH

B. Hoogwerff, Uw dochters zullen profeteren, gebonden, 221 blz., € 22,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 3160 8.

Tijdens het catechisatie seizoen 1801-1802 was er onder ds. P.J. Resler sprake van een geestelijke opwekking onder ongeveer zeventig meisjes in Oud-Beijerland. Die opwekking werkte ook door in het nageslacht. Ds. Resler is bekend door zijn verkorte uitgave van het vragenboekje van Hellenbroek: 'Het leerboekje van Hellenbroek verkort.' We zijn de auteur dankbaar voor het vele werk dat ten grondslag ligt aan dit boek. Wie dit boek leest zal verwonderd zijn over de wonderen die de Heere heeft gewerkt.

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand.**

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,

Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk,

T 0527-688978

E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116

E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 30,- per jaar.

Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 36,- per jaar.

Advertentietarieven op aanvraag.

Contactadres Canada:

D. Kleinjan Tel. 905-627-8556

mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

WEEK het van LEVEN

D.V. 5 tot en met
12 november 2022

Dankzij hulp
koos Deborah
voor haar kindje

MAAK DE WEEK VAN HET LEVEN MOGELIJK

**Steun de campagne voor betere hulp
aan moeder én kind!**

De Week van het Leven wordt onder verantwoordelijkheid van Platform Zorg voor Leven georganiseerd door de NPV - Zorg voor het leven, Schreeuw om Leven, de ChristenUnie, de SGP, de RMU en SGP-jongeren, met steun van heel veel organisaties, bedrijven en personen die het leven een warm hart toedragen.

- ♥ Geef een gift op weekvanhetleven.nl
- ♥ Scan de bovenstaande QR-code met de camera-app van uw telefoon.
- ♥ Of maak een gift over naar
NL07 RABO 0382 2947 77 t.n.v.
Stichting Platform Zorg voor Leven